

ФРАЗЕОЛОГИК ӘЙТЕЛМӘЛӘР

КАЗАН ШӘһӘРЕ КИРОВ РАЙОНЫ,»3 НЧЕ ТАТАР
ТЕЛЕНДӘ БЕЛЕМ БИРҮЧЕ ГИМНАЗИЯ»НЕҢ,ЮГАРЫ
КАТЕГОРИЯЛЕ ТАТАР ТЕЛЕ ҺӘМ ӘДӘБИЯТЫ
УКЫТУЧЫСЫ САДЫЙКОВА ГӨЛСИНӘ СОЛТАН КЫЗЫ

Максатлар:

- 1. Фразеологик әйтелмәләр турында мәгълүмат бирү**
- 2. Фразеологик әйтелмәләрне сөйләмдә дәрәс һәм урынлы куллана белү күнекмәләрен формалаштыру**
- 3. Халык авыз ижаты һәм әдәби әсәрләр аша әхлаклылык тәрбияләү**

Эт белэн мэче
шикемле

● Араларыннан
су да үтми.

● Акыллы баш

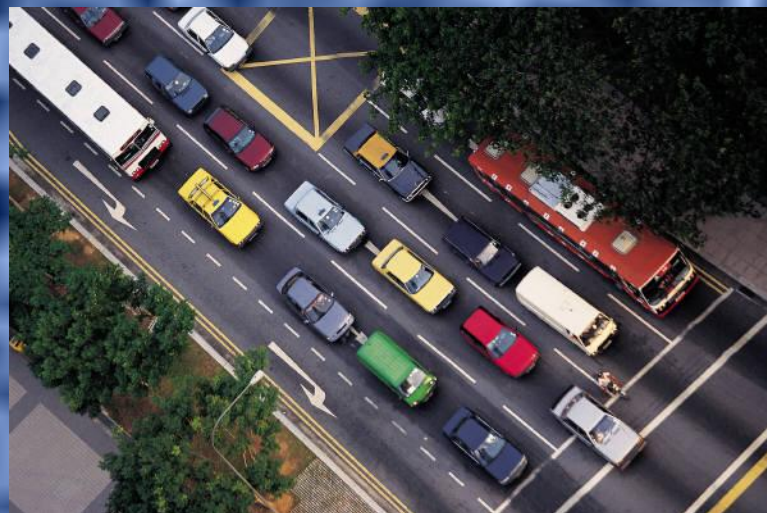

● Борын салындыру

● Куллары алтын

Энэ төшэр урын юк

**Күчерелмә мәгънәгә ия
булган, таркалмый торган
сүзтезмә – фразеологик
әйтелмә дип атала.**

**Фразеологик
айтгелмэлэр ике
яки берничэ
сүздэн тора.**

1. Бакчада бер малай
агач атка атланып
уйный.
2. Безнең бозауның
мөгезе чыкты инде.
3. **Күз бәйләнгән**
киләш уенчыкларны
кисеп төшерергә кирәк
иде.

1. Житмәсә, әлеге
адәм **агач атка**
атландырып китте.
(Ф. Х.)
2. Тотасың да үзенчә
бер **мөгез чыгара**
башлайсың. (Ә. Ф.)
3. Мин урман авызына
кергәндә **күз**
бәйләнеп өлгергән
иде инде. (Г. Б.)

**Фразеологик
әйтелмеләрне
башка бер сүз
белән алыштыру
мөмкин.**

Мәсәлән:

- ◆ Кот очу – курку;
- ◆ Авыз еру – көлү;
- ◆ Кесәсе калын – бай;
- ◆ Карт төлке – хәйләкәр.

Сүз кату

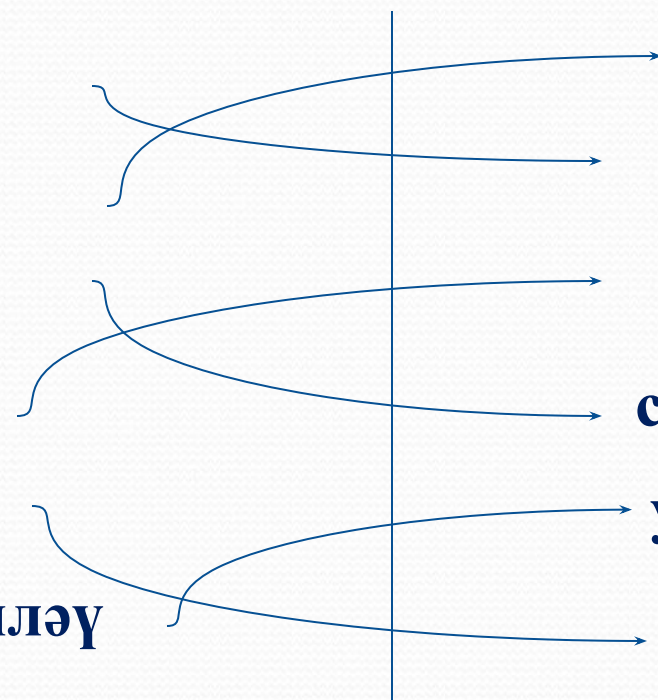
Сүз көрөштөрү

Сүзен кисү

Сүз кайтару

Сүзсез калу

Сүзне үлчөп сөйлөү

бөхөслөшү

эндөшү

жавап бирү

сүз төгөллөнмичө калу

уйлап сөйлөү

эндөшмөү

**Төрлө теллэрдэ фразеологизмнар
күп очракта охшаш булалар.**

Борын төбөндө генә – под носом;

Колагын торгызу – наострить уши;

Бармак аша карау – смотреть сквозь пальцы.

**Күчерелмә мәгънәгә ия
булган, таркалмый торган
сүзтезмә – фразеологик
әйтелмә дип атала.**

**Афэрин,
булдырдыгыз!**

